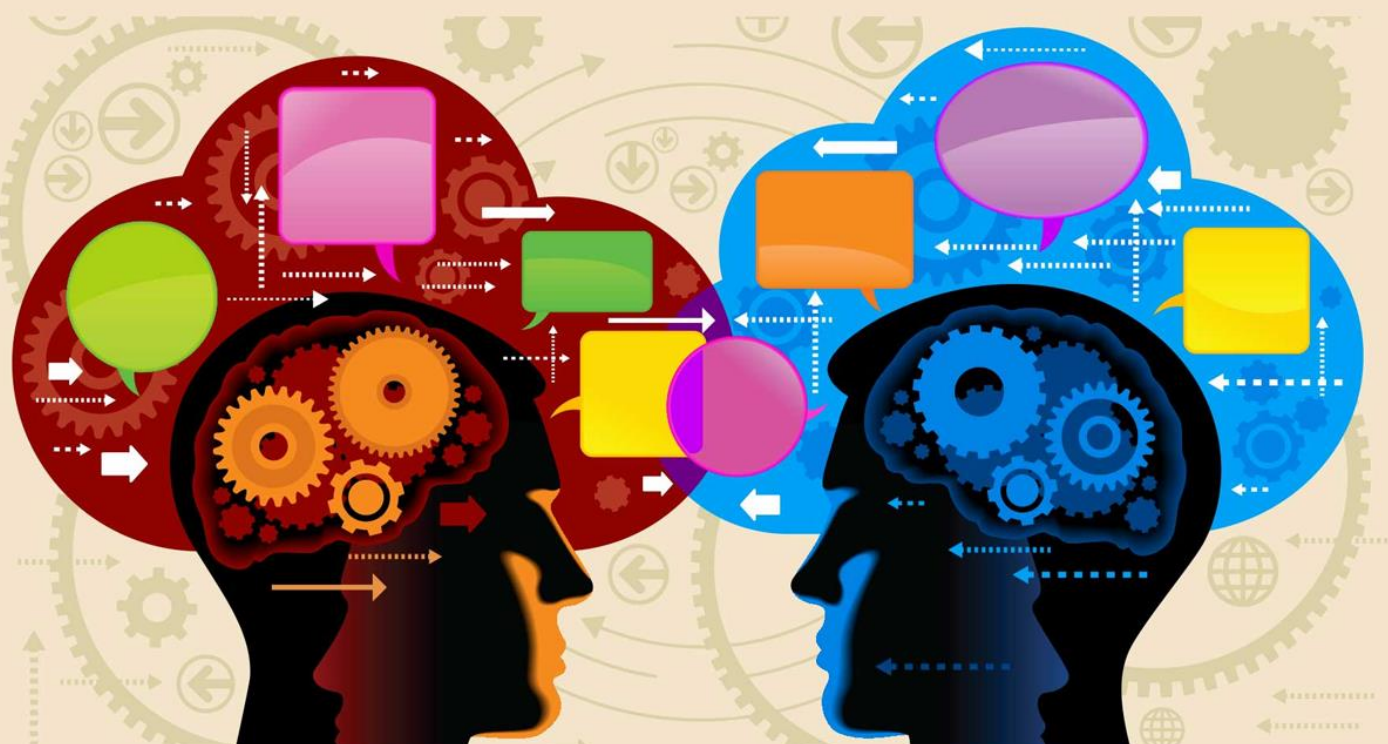

SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS

**ABSTRACTS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 10-12, 2020**

**KHARKIV
2020**

SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference

Kharkiv, Ukraine

10-12 May 2020

Kharkiv, Ukraine

2020

UDC 001.1

BBK 29

The 6th International scientific and practical conference “Science, society, education: topical issues and development prospects” (May 10-12, 2020) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2020. 1125 p.

ISBN 978-966-8219-83-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science, society, education: topical issues and development prospects. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kharkiv, Ukraine. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Velichko Ivan Pavlovich (Ukraine)
Velizar Pavlov, University of Ruse, Bulgaria
Vladan Holcner, University of Defence, Czech Republic
Haruo Inoue (Tokyo Metropolitan University)
Gurov Valeriy Ivanovich (Russia)
Bagramian Anna Georgievna (Ukraine)
Pliska Viktoriya Andriyvna (Ukraine)
Takumi Noguchi (Nagoya University)

Masahiro Sadakane (Hiroshima University)
Vincent Artero, France
Ljerka Cerovic, University of Rijeka, Croatia
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia
Marian Siminica, University of Craiova, Romania
Ben Hankamer, Australia
Grishko Vitaliy Ivanovich (Ukraine)
Nosik Alla Vadimovna (Ukraine)

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kharkiv@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Authors of the articles

185	<i>Проць В. І.</i> РАЙОНУВАННЯ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	976
186	<i>Резникова Т. А.</i> ПОСЛЕДСТВИЯ ВРЕХІТ ДЛЯ ВЕЛИКОБРИТАНИИ, ЕС, УКРАИНЫ	982
187	<i>Резнікова Т. О.</i> РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СВОП РИНКУ	989
188	<i>Рудницька К. Г., Соломіна Г. В.</i> ФАКТОРИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА БАНКІВСЬКІ ПРОДУКТИ	997
189	<i>Сак П. О.</i> РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТУРИЗМІ	1000
190	<i>Степасюк Л. М.</i> ЯКІСТЬ МОЛОКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	1003
191	<i>Ткачук В. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ВИВЕДЕННЯ НА РИНОК НОВОГО ІТ-ПРОДУКТУ	1009
192	<i>Хмельницький О. О., Леонов Д. Л.</i> ЗАКОНОДАВСТВО ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ В СФЕРІ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ	1014
193	<i>Хома С. В.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	1018
194	<i>Чернобай Л. І., Томашевська А. Р.</i> РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНОГО ОБ'ЄДНАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ)	1022
195	<i>Шелега М. М., Бучковська Я. Г.</i> СУТНІСТЬ ТА СУЧАСНИЙ СТАН СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ	1029
196	<i>Щебель А. І.</i> КОНТРОЛЮВАННЯ І КОРИГУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	1037
ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ		
197	<i>Mylenkova R. V., Sira M. A.</i> LEARNING ENGLISH FOR LAWYERS SPECIFICITY AND ITS PRACTICAL APPLICATION	1044
198	<i>Vinakurova D., Kuzmenko A. O.</i> HISTORY OF UKRAINE IN THE WORK OF ANDRIY KUZMENKO	1048
199	<i>Бляхарський Я. С.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ КОНСТРУКЦІЇ ДЕВЕЛОПЕРСЬКОГО ДОГОВОРУ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА	1050

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СВОП РИНКУ

Резнікова Тетяна Олександрівна,
к.е.н., доцент кафедри міжнародної
економіки і менеджменту ЗЕД
Харківського національного
економічного університету імені С. Кузнеця,
Харків, Україна

Введение./Introductions. Сучасні міжнародні фінансові ринки стають все більш суттєвою складовою успішного функціонування світової економіки. На них більшістю країн світу все активніше здійснюють так звані свопи (swap). Існує багатобічна система взаємного обміну валют через Банк міжнародних розрахунків в Базелі на базі операцій swap, які використовуються центральними банками країн для ефективних валютних інтервенцій. Міжнародна асоціація дилерів за swap International Swap Dealers Association (ISDA) і опублікувала стандартизований Кодекс, публікацію угод стандартного виду. У 2013 року ФРС США, ЄЦБ, Банк Англії, Банк Канади, Національний банк Швейцарії і Банк Японії домовилися перевести на постійну основу тимчасові угоди про валютні swap. Вони визначали правові стандарти та створили механізм координації, який дозволяє оперативнo нарощувати ліквідність в країнах - учасниках в разі погіршення ринкової кон'юнктури і при серйозних збурень на валютних ринках.

Однак далі відбувається розширення кількості учасників міжнародного ринка, функцій і можливостей операцій swap. Зокрема, останнім часом посилюється роль Китаю на міжнародному ринку swap.

Мета роботи./Aim. Мета роботи - визначити тенденції розвитку міжнародного фінансового ринку свопів в умовах сучасної світової економіки.

Материалы и методы./Materials and methods. Для досягнення поставленої мети були використані: аналіз для виявлення цілей своп операцій; синтез при розробці класифікації видів свопов на фінансовому ринку; системний підхід для виділення нових модифікацій сучасних свопів;

узагальнення особливостей використання свопів в Європі, Китаї, Україні; прогнозування подальших тенденцій розвитку міжнародного ринку своп. Для проведення дослідження використовувалися статистичні та аналітичні матеріали вітчизняних і зарубіжних публікацій.

Результаты и обсуждение./Results and discussion. Своп (swap - обмін) - операція, яка об'єднує купівлю - продаж фінансових активів або зобов'язань на умовах негайної поставки з одночасним контрдоговором з іншими фінансовими активами або зобов'язаннями, це комбінація готівкової та термінової операцій.

У формі угоди swap банки здійснюють на міжнародному ринку обмін: валютами, кредитами, депозитами, цінними паперами, золотом або іншими цінностями. Місцем укладення міжнародних swap - контрактів є спеціальні установи - організатори ринку (великі банки), які контролюють виконання контрактів і здійснюють розрахунки, отримуючи за це певні комісійні. Найбільший ринок - валютні операції swap. Валютні swap операції проводяться в усіх провідних світових валютах.

Вивчення цілей валютної swap операції [1 - 6, 8] дозволило виявити наступні: тимчасового підкріплення своїх резервів центральними банками розвинених країн в іноземній валюті при проведенні валютних інтервенцій; поліпшення структури активів і зобов'язань банків; відсутності відкритих позицій банків (купівля покривається продажем) без ризику, пов'язаного зі зміною курсу валют; забезпечення фінансування довгострокових зобов'язань в іноземній валюті; економії на маржі при здійсненні зустрічних операцій з купівлі - продажу фінансових активів; хеджування довгострокового ризику; зміна валюти, в якій надходять доходи від інвестицій на іншу за вибором інвестора; забезпечення конвертації експортованого капіталу в іншу валюту.

Світовий фінансовий ринок видозмінюється, динамічно розвиваються операції swap, виникають на міжнародних ринках безліч різних модифікацій цих операцій. Вивчення їх видів [1 - 10] дозволило узагальнити swap операції за різними критеріями, таблиці 1.

Класифікація swap операцій на міжнародних ринках

Операції swap	Характеристики операцій swap
Типи swap	
валютні swap	обмін зобов'язаннями за активами в різних валютах
відсоткові swap	обмін сумами нарахованих відсотків в різних валютах
валютно - відсоткові (cross currency interest rate) swap	обмін як сумами нарахованих відсотків і основною сумою (платежі можуть бути виражені в різних валютах і виконуються повністю)
диференційовані swap (quanto swap)	комбінацією властивостей процентного, валютного та свопу на цінні папери, коли платежі базуються на змінах процентних ставок в двох різних країнах.
Виконання swap	
класичний swap	комбінація операцій spot і forward
різновиди swap	у вигляді опціонних, валютно – відсоткових і так далі
Операції з активом	
swap типу buy / sell (b/s)	якщо в першій конверсійній операції валюта купується, а в зустрічній – продається
swap типу sell / buy (s/b)	якщо в першій конверсійній операції валюта продається, а в зустрічній - купується.
Термін здійснення swap	
простий swap (стандартний)	перша конверсійна угода укладається на умовах spot, а зустрічна операція на умовах forward (swap типу: spot / week, spot / month і т.д.);
swap - forward / forward	перша конверсійна угода укладається на умовах forward, зустрічна операція – теж на умовах forward на більш тривалий термін;
swap з датою валютування: spot	перша конверсійна угода укладається з датою валютування на умовах spot, а друге – те ж на умовах spot (swap типу: tom / next, tod / next, tod / spot)
Від ставок в валютних swap	
з фіксованими ставками (currency swap)	є комбінацією конверсійних угод з різними датами валютування, більше використовуються на ринку forex.
з плаваючими ставками	є обміном активів або зобов'язань в одній або різних валютах, використовуються переважно на ринку капіталів
База для розрахунку ставок при swap операціях	
360 днів	Для swap в USD, IPY, CHF, EUR та інші
365 днів	Для swap в GBP
Ризики swap операцій	
ризик неплатежу	за процентним свопом невисокий, реального руху коштів по основній сумі не відбувається; по валютному свопу більш значні, так як взаємні платежі здійснюються в повній мірі
ризик дострокового розірвання угоди	залежить від багатьох факторів, насамперед від величини договору

Виходячи з цього, слід констатувати, що за допомогою swar можна вирішувати найрізноманітніші проблеми в галузі державних і приватних фінансів. Swar здійснюються по електронною поштою в межах встановленого міжбанківським договором ліміту взаємних кредитів в національних валютах, за допомогою swar - ставок, вираженими в пунктах, які і називаються курсами swar або swar – ставками. Найчастіше угоди здійснюються в USD, EUR.

Досить новим інструментом на сучасному фінансовому ринку стала swar - лінія - це угода між Центробанками різних країн під час кредитної кризи 2008 року з метою стабілізувати ситуацію. Угода про застосування swar - лінії значно впливає на курси валют. Якщо Центробанк купує євро за долари, то продає вже за вартістю, збільшеною на swar - різницю [5]. Swar - лінії відкривають широкі можливості по емісії валют, надання кредитів іноземним банкам в валюті держави, так в євро для американських фінансових установ.

Ще одним новим інструментом на фінансовому ринку ЄС є кредитні дефолтні свопи (CDS). Вони використовуються для передачі ризиків між учасниками міжнародного фінансового ринку. Значний обсяг в 15 трильйонів USD відображає важливість цього ринку капіталу. Це дозволяє, з одного боку, знижувати кредитний, контрагентські або ризик країни для багатьох фінансових організацій, а також для інституціональних інвесторів і компаній. З іншого боку, інвестори можуть використовувати CDS для створення позицій, які потенційно більш привабливі з точки зору ризику/прибутковості, ніж покупка корпоративних або державних облігацій. CDS служать інструментом управління ризиками під час активного втручання центральними банками в функціонування не тільки валютного ринку, а й ринку державних облігацій.

Ринок повноцінних валютних і відсоткових swar как государственных, так и коммерческих, функціонує в розвинених країнах та Китає.

Європейський центральний банк (ЄЦБ) поряд з Банками Англії, Канади, Японії, Федеральним Резервом і Швейцарським національним банком, створив мережу обмінних ліній, що дозволяють центральним банкам отримувати валюту один від одного. Станом на квітень 2020 року лінії обміну

використовувалися для кредитування в USD та CHF банками зони євро, а євро - банками Великобританії. ЄЦБ також встановив механізми надання євро центральним банкам Данії і Швеції, а також тимчасові механізми надання євро центральним банкам Латвії, Угорщини та Польщі, з Хорватією і Болгарією. ЄЦБ в 2019 продовжив угоду про валютний своп з Китаєм (350 млрд юанів і 45 млрд євро), що відображає зростаюче системне значення країни [6].

Все більш значущим сегментом фінансового ринку є ринок Китай. Як показали проведені дослідження, Китай за допомогою такого інструментарію, як swar продовжує рішення геополітичного завдання - посилення CNY (юаня) як світової валюти. За межами Китаю створено чотири розрахункових центру, де здійснюються міжнародні розрахунки в юанях: в Лондоні, Тайвані, Гонконзі і Сінгапурі, клірингові банки за розрахунками в юанях: Bank of China, Taipei branch, Singapore branch. Пізніше створени клірингові центри за розрахунками з CNY во Франкфурте, Куала - Лумпурі, а також Азіатський банк інфраструктурних і нвестицій (країни БРІКС). Укладені валютні swar: 200 млрд. CNY з Канади; 7 млрд. CNY з Катаром [3, 5, 7, 9]. Кількість фінансових установ по роботі з юанем зросла за 5 років з 900 до 10000 і зростає далі. Частка CNY в операціях з експорту та імпорту зросла до 10 - 12%, а операції з CNY оцінюються в 143 млрд. CNY. Установа в Північній Америці першого офшорного центру китайської валюти, підписання з Австралією меморандуму про юаневих розрахунках, формування відкритого взаємного доступу до ринку китайських акцій і здійснення перехресних торгів, зміцнення статусу Гонконгу в якості офшорного центру угод в CNY, діяльність офшорних юаневих центрів в Азії, Океанії, Америці і Європі привели до прискорення процесу інтернаціоналізації юаня у всіх частинах світу. Народний банк Китаю підписав swar - угоду з Центральним банком Австралії на суму в 200 млрд. CNY/30 млрд. AUD, з Росією на 150 млрд. CNY і 1,3 трлн. RUB, що розширило можливості взаєморозрахунків в нацвалюті. Нині обсяг валютних swar Китаю становить 1,5 трлн. CNY [7, 9].

Китай також активно співпрацює з Україною, Національний банк України (НБУ) і Народний банк Китаю відновили Двосторонній договір про валютний swap (15 млрд. CNY або 62 млрд. UAH) для валют CNY/UAH ще на три роки 10.12.2018 [10]. Як показав аналіз, в сучасних умовах валютний swap з КНР в CNY несе певні ризики для України. Український уряд обміняв частину CNY на USD, коли курс був нижче. Тепер для погашення валютного swap доведеться купувати дорогі USD за CNY. Фактично Україна крім проблеми девальвації UAH тепер змушена покривати збитки девальвації CNY. Тим більше, що тепер продаж українських товарів за CNY менш вигідна, українські експортери змушені продавати українські товари дешевше. Україна має swap договори в EUR і USD. Крім того, НБУ і Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) підписали договір обсязі до \$ 500 млн. про здійснення валютних swap операцій UAH /USD, що позитивно позначається на кредитуванні бізнесу і на міжнародних резервах країни [11].

Висновки./Conclusions. Валютний swap на міжнародному ринку активно використовується багатьма країнами світу, особливо в Європі, Північній Америці, Японії Китаю. Це створює можливості проводити різні валютні swap в різних валютах і досягати позитивних результатів. Вивчення свопів дозволило систематизувати в представленій класифікації. Різноманіття видів swap і особливостей їх застосування на міжнародному ринку, необхідно врахувати багато чинників їх використання на тактичному і стратегічному рівні процесами управління на фінансовому ринку.

Банки розвинених країн, особливо ЄС, створили мережу обмінних ліній, що дозволяє центральним банкам отримувати валюту один від одного, для кредитування в USD та CHF банками зони євро, а євро - банками Великобританії; встановив механізми надання євро центральним банкам Данії і Швеції, Латвії, Угорщини та Польщі, з Хорватією і Болгарією і іншим.

Китай, що демонструє динамічне зростання на міжнародному фінансовому ринку, досить цілеспрямовано просуває свою національну валюту також через swap - інструменти по всьому світу, що робить CNY все більш

значущою міжнародною валютою. КНР за останній час створив в різних країнах клірингові центри, банки для розрахунків в CNY, укладені swap в CNY з різними країнами, що дало можливість збільшити частку розрахунків в CNY на 10 - 12%. Україна також уклала з КНР другий swap контракт, проте в сучасних умовах він виявляється не таким вигідним як хотілося б. Але можливо, в інших обставинах swap може посилювати розвиток торгівлі між нашими країнами. Незважаючи на спекулятивний характер операції, багато країн ризикують і використовують валютні swap як тактичний напрям виходу з кризи. І це зайвий раз доводить необхідність на міжнародних фінансових ринках професійного застосування з урахуванням можливих ризиків таких тонких інструментів, як swap.

Список літератури

1. Рогач О.І., Філіпенко А.С., Шеремет Т.С. та ін. Міжнародні фінанси. – К.:Либідь, 2003. – 784 с.
2. Князь С.В., Георгваді Н.В., Князь О.В та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 364 с.
3. Касатонов В. Кризис денежной цивилизации. Что ожидать человечеству в будущем? М.: Издательство Книжный мир, 2017. – 252 с.
4. Эскиндарова М. А., Звоновой Е. А. М.: Издательство Кнорус. Мировые финансы, 2017. - 424 с.
5. EUR - USD cross currency - UniCredit Corporate & Investment. [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://equity.today/valyutnyj-svop-na-foreks.html>
6. European Central Bank. [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op228~bb3e50120a.en.pdf>
7. Dr. Jeffrey Lewis. Китайские валютные свопы и приближение конца эры доллара. [Електронний ресурс]. Режим доступа: [goldenfront.ru > articles > view > kitajskie-valyutnye-sv](http://goldenfront.ru/articles/view/kitajskie-valyutnye-sv).
8. Свопы из Европы. Как заставить Брюссель заплатить. [Електронний ресурс]. Режим доступа: [www.dsnews.ua > economics > ukrainskiy-uzh-kak-obe](http://www.dsnews.ua/economics/ukrainskiy-uzh-kak-obe).

9. План по юаню может обернуться против Китая. [Электронный ресурс].
Режим доступа: [www.profinance.ru › news › 2019/09/20 › buit-plan-p](http://www.profinance.ru/news/2019/09/20/buit-plan-p).
10. Украина и Китай возобновили валютный своп [Электронный ресурс].
Режим доступа: [www.epravda.com.ua › rus › news › 2018/12/10](http://www.epravda.com.ua/rus/news/2018/12/10)
11. НБУ и ЕБРР подписали договор о валютном свопе на \$500 млн.
[Электронный ресурс]. Режим доступа:
<https://finance.liga.net/ekonomika/novosti/nbu-i-ebrr-podpisali-dogovor-o-valyutnom-svope-na-500-mln>